

elävän kuvauksen venäläisten ja länsimaisten lentokoneiden teknisistä eroista soveltuvuudessa Siperian lentokenttien olosuhteisiin.

Etäisyysongelmien lisäksi Klüter kosketteli sosiaalisia indikaattoreita, kuten väestönkehitystä ja tarttuvia tauteja. Vaikka Luoteis-Venäjän ja Siperian vertailuissa tulivat esille suur-alueiden erot, lähinnä ensimmäisen eduksi, Klüter ei optimismia valanut. Hänen päätelmänsä Venäjän ja etenkin esityksessä käsiteltyjen alueiden sosio-ekonomisesta uudistumisesta korostivat sitä, että kyse on enemmänkin atomisoituneista talouden saarekkeista. Niistä joissakin uudistumista sekä siirtymistä markkinatalouteen on tapahtunut, kun taas joissakin kyse on lähinnä selviytymistaisteluista. Toisaalla saataan toimia pitkälti vielä neuvostotalouden kaltaisissa olosuhteissa ja toisaalta löytyy taas suurten moskovalaisten tai länsiyri-tysten ”siirtomaita”.

Päiville osallistujat vaihtoivat ajatuksia kahden päivän aikana monissa työryhmissä. Työryh-
mät kokoontuivat hyvinkin eri-
laisten teemojen, tutkija- ja asian-
tuntijaryhmien sekä -projektien
puitteissa. Mukana oli 13 työ-
ryhmää:

- Approaches to Local Texts
- Geographical Transformations of North-West Russia
- Karjalan tasavalta 2000-luvulla

- Ympäristöpolitiikka Luoteis-Venäjällä
- Populaarikulttuuria susirajalta eli Luoteis-Venäjältä
- Venäjä ja emigraatio
- Coping and Adaptation in Rural and Urban Russia
- On the Border of the European Union and Russia
- Cross-Border Information Services
- Kansallisuus: tulkintoja kansallisesta identiteetistä sosialismissa ja jälkiosialismissa
- Venäläinen mediateksti ja sen sosiokulttuurinen konteksti
- Future of Northwest Russia: a part of Europe or apart from Europe?
- Matkailu ja Venäjä

Aiheiden kirjo kertoo suomalaisen Venäjä-tutkimuksen laaja-alaisuudesta. Kuten yleensäkin, työryhmissä olisi ollut monta mielenkiintoista puheenvuoroa. Paljon mielenkiintoista jäi kuitenkin kuulematta, sillä kahdessa paikassa ei voi olla yhtä aikaa. Ohjelman täydensi Joensuun yliopiston tarjoama illanvietto, joka oli runsaudessaan ja ilmapiiriltään inspiroiva. Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimuksen päivät ovat läheneet kiertämään. Kannattaa suunnata ensi talvena Tampereelle, jossa seuraava tapaaminen näissä merkeissä järjestetään.

Kaija Heikkinen
Minna Piipponen

sessä.

Underground leimaa tarkoituksella Tusovkan harjoittamaa kulttuurivaihtoa. Pietarissa puhutaan Cleaning Womenista, Ala-mailman vasaroista, Candy Darlingista, Rinneradiosta, ja tulevaisuudessa mainetta voisi halutesaan niittää Giant Robot tai Kuumun Profeetta. Toiminta on myös haarautunut lähtökohdistaan mm. siten, että aktiivi Mikko Keinonen pyörittää nykyään Tusovka Records -tuotantoyhtiön toimintaa. Tuorein tuotos on Mjortvye Gruši -yhtyeen suomalaistuotantoinen albumi *Vily v bok!*

Tusovka on tuonut Pietarista Suomeen myös kaupungin rockin kermaa, kuten DDT:n, Deaduškin ja Tequilajazzzin. Enemmän Suomea ovat kiertäneet ja vähän villinneetkin tyttöbändit Babslei ja sen kahtiajaosta syntynyt Iva Nova. Tämän kevään Tusovkarock-festivaalissa oli vuorossa pitkän odotuksen jälkeen todellinen neuvostorockin klassikkoyhtye, Auktsyon. 1990-luvun alku oli Auktsyonin huippuaikaa Pietarissa, yhtyeestä tuli Neuvostoliiton loppuun uskovalle kumoukselliselle älymystölle luontevia äänitorvia. Uusvasemmistolaisuus ja neuvostokokemuksen kaupallistaminen on venäläisessä kulttuurissa nyt muotia, joten varhaiseen neuvostokulttuuriin viittaileva Auktsyon on taas pop.

Auktsyon-nimellä yhtye on toiminut vuodesta 1983, jolloin neuvostorock eli kukoistuskautaan keskuksessaan Leningradissa. Ska oli tullut Neuvostoliittoon erityisesti Strannye Igry -yhtyeen (nykyisin Deaduški) tuomana, ja myös Akvarium koetti tätä genreä levyillään. Auktsyonista jalostui avantgardistinen skan, reggaen, jazzin, afrikkalaisen etnon, neukkuiskelmäparodian ja popin yhdistelmä.

Osana myöhäissosialismin vaihtoheitoälymystön kulttuuria

Vallankumous myytävänä

Tusovkarock-festivaali 26.-28.3.2004, Gloria, Helsinki.

Suomalais-pietarilainen rockvaihto käy vuosi vuodelta kiinnostavammaksi. Vuodesta 1998 toiminut venäläisen populaarikulttuurin yhdistys Tusovka ry.

(www.tusovka.fi) tuo pietarilaisbändejä Helsinkiin ja muualle Suomeen ja vie vastaavasti suomalaisia Pietariin. Tusovka onkin jo tavamerkki Pietarin kaduilla ja klubeissa. Järjestö pyörittää nykyään myös kuukausittaista Tusovka klubia Umo Jazz Hou-

Auksyon nojaa viime vuosisadan alun venäläisen avantgarden traditioon ja tavoittelee taiteidenvälistä ilmaisuja. Niinpä absurdiot ja futuristit, kuten Daniil Harms, Vladimir Majakovski ja Velimir Hlebnikov, kummittelevat heidän taustallaan. Yhtyeen esiintymisiin kuuluu usein Oleg Garkušan performanssi- ja runoesitys, samoin solisti Leonid Fjodorovin lyyriset sukellukset, esimerkiksi hänen liikuttava kollektiiviseen venäläiseen tajuntaan uppoava laulunsu *Alkoholizm ne šutka* (Alkoholismi ei ole vitsi). Ennen kaikkea heidän konserttinsa ovat taattua hyvin soitettua ska- ja etnopoppia herkullisella reggae-vivahteella. Vaikka yhtye on panostanut myös tekstiin, tarjoaa sen esiintyminen nautintoa kielitaidottomalle, mitä ei voi sanoa kaikista kärkipään venäläisyhtyeistä. Tällaiseksi osoittautui myös Helsingin Gloriassa pidetty konsertti. Garkuša ja Fjodorov olivat elementissään, heidän dialoginsa toimi, ja kaikin puolin yhtyeen esiintyminen oli pitkän linjan ammattitaidon näytös.

Auksyonia on myös kiittäminen venäläisen rockin kiistattomasta klassikosta, lyömättömästä albumista nimeltään *Žilets veršin* (1995). Se sisältää Auksyonin säveltämiä futuristirunoilija Hlebnikovin järjestämissä tekstejä, mm. labiodentaaliseksi metaforaksi kasvavan foneettisen eksperimentin nimeltään *Boboobi, pelis guby*. Solistina levyllä vierailee legendaarinen underground-taiteilija Aleksei Hvostenko. Tämä vaihtoehtoisen kulttuurin ikoni sai vasta hiljattain Putinilta viisumin, joka salli hänen vierailulla Venäjällä 15 vuotta Pariisiin emigroitumisensa jälkeen.

Harmsin tapaiset villit avantgardistit olivat myöhäisneuvostokulttuurille kiistattomia esikuvia, joiden tuotannosta voitiin ammentaa korviketta tympeälle neuvostoestetiikalle, mutta toi-

Leonid Fjodorov ja Oleg Garkuša (Auksyon)

saalta absurdismi tarjosi kelpo vastineen ympäröivän todellisuuden eli neuvostoarjen järjettömyyksille. Nyt kun epäviralliselle kulttuurille pystytellään muistomerkkejä ja postmodernismi julistetaan Venäjällä kuolleeksi 1990-luvun myötä, muistaa uusvasemmistolainen rock yllättäen alkuperäisen, kumouksellisen tehtävänsä ja myy sitä Eurooppaan. Venäläiset vallankumoukset ovat nyt kaupan, ja kiitollinen suomalais-venäläinen yleisö sai tilaisuuden ostaa siitä kaista-leen.

Mutta Tusovkarock tarjosi muitakin herkkuja. Useamminkin Suomessa vierailut konerock-yhtye Deaduški oli harjoitellut setin yhdessä Don Johnson Big Bandin Tommy Lindgrenin kanssa. He esittivätkin rajat ylittävän yhteiskeikan, josta molemmat osapuolet olivat innoissaan. Muista festivaalin esiintyjistä kiinnostavimpiin kuului esikoislevynsä julkistanut Mertvyje Gruši. Festivaalia koristivat myös mm. Giant Robot, Ronin ja Olga. Festivaalin yhteydessä esitettiin myös venäläis-suomalaista sota-aiheista taidenäyttelyä ArtWar.

Tomi Huttunen

Korjauksia

Idäntutkimus 1/2004 -numeron Keskustelua-palstalla olleen artikkelin ”Keskustellaan vaan Maailmanpankista” kirjoittaja on Ilkka Alanen. Lehden muista kirjoittajista Juha Kotilainen on oppiarvoltaan YTL, Heikki Eskelinen taas YTT.

Toimitus pahoittelee virheitä.

Vuoden 2004 Aleksanteri-konferenssi

Democracy in Russia and the CIS
– Concepts, Challenges and Visions

järjestetään 11.-12.11.2004 Helsingissä.

Konferenssikutsu ja ohjelma ovat
Aleksanteri-instituutin kotisivuilla osoitteessa
<http://www.helsinki.fi/aleksanteri/conference2004.htm>